

Bölüm 38

EKTOPIK GEBELİK TANI VE TEDAVİ YÖNETİMİNDE GÜNCEL YAKLAŞIMLAR

Aslıhan Alp ÖZTÜRK¹

GİRİŞ

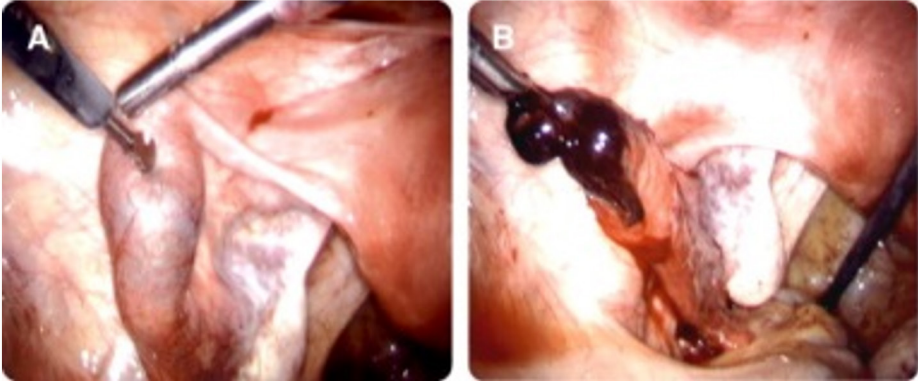
Ektopik gebelik gelişimi, kadının genel ve üreme sağlığı açısından potansiyel olarak ciddi bir tehdit oluşturan patolojidir. Son yıllarda ektopik gebeliği olan kadınların klinik tanısı ve tedavi yönetimindeki büyük gelişmelere rağmen, bu durumla ilgili tanısal zorluklar ve terapötik tartışmalar halen mevcuttur. Rüptüre ektopik gebelik, gebelikle ilişkili mortalite ve morbiditenin önemli bir nedeni olmaya devam etmektedir. Bu bölümün amacı, ektopik gebeliğin epidemiyolojisi, teşhisi ve modern tedavisi ile hasta yönetimine genel bir bakış sağlamaktır.

Tanım ve Epidemiyolojisi

Ektopik gebelik, fertilize ovumun uterusun endometriyal kavitesi dışındaki bir yere implantasyonu olarak tanımlanır. Ektopik gebelik, bildirilen tüm gebeliklerin yaklaşık %2'sini oluşturmaktadır (1). Bununla birlikte, ektopik gebeliğin gerçek güncel insidansını tahmin etmek zordur. Çünkü birçok hasta, poliklinik ve özel muayenehane gibi dış merkezde bildirim olmadan ayaktan tedavi edilmektedir (1). 2011-2013 arasında rüptüre ektopik gebelik tüm gebelikle ilişkili ölümlerin %2,7'sini oluşturdu ve kanamaya bağlı ölümlerin önde gelen nedeniydi (2). Acil servise ilk trimesterde vajinal kanama, karın ağrısı veya her ikisi ile başvuran kadınlarda ektopik gebelik prevalansının %18 gibi yüksek olduğu bildirilmiştir (3).

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Tıp Fakültesi Kadın Hastalıkları ve Doğum ABD, aslihan.alpozturk@gop.edu.tr

ralateral fallop tüpüne zarar veren ve gelecekteki gebelik için yardımcı üreme tekniklerini kullanacak hastalarda salpingostomi düşünülmelidir. Salpingostomi yapıldığında, ektopik odağın rezolüsyonunu takip etmek için hastayı seri hCG ölçümü ile izlemek önemlidir. Eksik rezeksiyon endişesi varsa, profilaktik tek doz metotreksat düşünülebilir (Şekil 3) (12).

Şekil 3. A. Sol ampuller fallop tüpü rüptüre olmamış ektopik gebeliğin laparoskopik görünüm, B. Fallop tüpünden ektopik gebeliğin enükleasyonu ile lineer salpingostomisi. (30) Fylstra DL. Ectopic pregnancy not within the (distal) fallopian tube: etiology, diagnosis, and treatment. American journal of obstetrics and gynecology, 206 (4), 289–299. Doi: 10.1016/j.ajog.2011.10.857

Prognoz

Rüptür öncesi uygun ve zamanında tedavi gören hastalarda prognoz iyidir. Genel olarak, ektopik gebelik nedeniyle ölüm oranı 3,8/10.000'dir. Ektopik gebelik geçirmiş hastaların gelecekte üreme potansiyeli tehlikeye girebilir (29).

KAYNAKLAR

1. Centers for Disease Control and Prevention (CDC). Ectopic pregnancy--United States, 1990-1992. *MMWR Morbidity and mortality weekly report vol. Morbidity and mortality weekly report*, 44 (3), 46–48.
2. Creanga AA, Syverson C, Seed K. Pregnancy-Related Mortality in the United States, *Obstetrics and gynecology*, 130 (2), 366–373. Doi: 10.1097/AOG.0000000000002114
3. Barnhart KT, Sammel MD, Gracia CR. Risk factors for ectopic pregnancy in women with symptomatic first-trimester pregnancies. *Fertility and sterility*, 86 (1), 36–43. Doi: 10.1016/j.fertnstert.2005.12.023

4. Bouyer J, Coste J, Fernandez H, Pouly JL, Job-Spira N. Sites of ectopic pregnancy: a 10 year population-based study of 1800 cases. *Human reproduction (Oxford, England)*, 17(12), 3224–3230. Doi: 10.1093/humrep/17.12.3224
5. Maymon R, Shulman A. Controversies and problems in the current management of tubal pregnancy. *Human reproduction update*, 2 (6), 541–551. Doi: 10.1093/humupd/2.6.541
6. Barrenetxea G, Barinaga-Rementería L, Lopez de Larruzea A. Heterotopic pregnancy: two cases and a comparative review. *Fertility and sterility*, 87 (2), 417. e9–417.e4.17E15. Doi: 10.1016/j.fertnstert.2006.05.085
7. Ankum WM, Mol BW, Van der Veen F. Risk factors for ectopic pregnancy: a meta-analysis. *Fertility and sterility*, 65 (6), 1093–1099.
8. Perkins KM, Boulet SL, Kissin DM. National ART Surveillance (NASS) Group. Risk of ectopic pregnancy associated with assisted reproductive technology in the United States. *Obstetrics and gynecology*, 125 (1), 70–78. Doi: 10.1097/AOG.0000000000000584
9. Backman T, Rauramo I, Huhtala S. Pregnancy during the use of levonorgestrel intrauterine system. *American journal of obstetrics and gynecology*, 190 (1), 50–54. Doi: 10.1016/j.ajog.2003.07.021
10. van Mello NM, Mol F, Opmmeer BC. Diagnostic value of serum hCG on the outcome of pregnancy of unknown location: a systematic review and meta-analysis. *Human reproduction update*, 18 (6), 603–617. Doi: 10.1093/humupd/dms035
11. Rosanne M. Kho RM, Lobo RA. Ectopic pregnancy. (2017). *Comprehensive Gynecology (Seventh Edition)*. Philadelphia, PA: Elsevier; 2017:348-69.e3
12. Practice Committee of American Society for Reproductive Medicine. Medical treatment of ectopic pregnancy: a committee opinion. *Fertility and sterility*, 100 (3), 638–644. Doi: 10.1016/j.fertnstert.2013.06.013
13. American College of Emergency Physicians Clinical Policies Subcommittee (Writing Committee) on Early Pregnancy; Hahn SA, Promes SB, Brown MD. Clinical Policy: Critical Issues in the Initial Evaluation and Management of Patients Presenting to the Emergency Department in Early Pregnancy. *Annals of emergency medicine*, 69 (2), 241–250.e20. Doi: 10.1016/j.annemergmed.2016.11.002
14. Doubilet PM, Benson CB. Double sac sign and intradecidual sign in early pregnancy: interobserver reliability and frequency of occurrence. *Journal of ultrasound in medicine : official journal of the American Institute of Ultrasound in Medicine*, 32 (7), 1207–1214. Doi: 10.7863/ultra.32.7.1207
15. Ahmed AA, Tom BD, Calabrese P. Ectopic pregnancy diagnosis and the pseudo-sac. *Fertility and sterility*, 81 (5), 1225–1228. Doi: 10.1016/j.fertnstert.2003.09.068
16. Morse CB, Sammel MD, Shaunik A. Performance of human chorionic gonadotropin curves in women at risk for ectopic pregnancy: exceptions to the rules. *Fertility and sterility*, 97 (1), 101–6.e2. Doi: 10.1016/j.fertnstert.2011.10.037
17. Silva C, Sammel MD, Zhou L. Human chorionic gonadotropin profile for women with ectopic pregnancy. *Obstetrics and gynecology*, 107 (3), 605–610. Doi: 10.1097/01.AOG.0000198635.25135.e7
18. Tanaka T, Hayashi H, Kutsuzawa T. Treatment of interstitial ectopic pregnancy with methotrexate: report of a successful case. *Fertility and sterility*, 37 (6), 851–852. Doi: 10.1016/s0015-0282(16)46349-1
19. Lipscomb GH, Meyer NL, Flynn DE. Oral methotrexate for treatment of ectopic pregnancy. *American journal of obstetrics and gynecology*, 186 (6), 1192–1195. Doi: 10.1067/mob.2002.123825

20. American College of Obstetricians and Gynecologists' Committee on Practice Bulletins-Gynecology. ACOG Practice Bulletin No. 193: Tubal Ectopic Pregnancy. *Obstetrics and gynecology*, 131 (3), e91–e103. Doi: 10.1097/AOG.0000000000002560
21. Menon S, Colins J, Barnhart KT. Establishing a human chorionic gonadotropin cutoff to guide methotrexate treatment of ectopic pregnancy: a systematic review. *Fertility and sterility*, 87 (3), 481–484. Doi: 10.1016/j.fertnstert.2006.10.007
22. Cohen A, Zakar L, Gil Y. Methotrexate success rates in progressing ectopic pregnancies: a reappraisal. *American journal of obstetrics and gynecology*, 211 (2), 128.e1–128.e1285. Doi: 10.1016/j.ajog.2014.03.043
23. Barnhart KT, Gosman G, Ashby R. The medical management of ectopic pregnancy: a meta-analysis comparing “single dose” and “multidose” regimens. *Obstetrics and gynecology*, 101 (4), 778–784. Doi: 10.1016/s0029-7844(02)03158-7
24. Stovall TG, Ling FW. Single-dose methotrexate: an expanded clinical trial. *American journal of obstetrics and gynecology*, 168 (6 Pt 1), 1759–1765. Doi: 10.1016/0002-9378(93)90687-e
25. Atri M, Bret PM, Tulandi T. Ectopic pregnancy: evolution after treatment with transvaginal methotrexate. *Radiology*, 185 (3), 749–753. Doi: 10.1148/radiology.185.3.1279740
26. Pisarska MD, Carson SA, Buster JE. Ectopic pregnancy. *Lancet (London, England)*, 351 (9109), 1115–1120. Doi: 10.1016/S0140-6736(97)11476-3
27. Dasari P, Sagili H. Life-threatening complications following multidose methotrexate for medical management of ectopic pregnancy. *BMJ case reports*, bcr0320126023. Doi: 10.1136/bcr-03-2012-6023
28. Cheng X, Tian X, Yan Z. Comparison of the Fertility Outcome of Salpingotomy and Salpingectomy in Women with Tubal Pregnancy: A Systematic Review and Meta-Analysis. *PLoS one*, 11 (3), e0152343. Doi: 10.1371/journal.pone.0152343
29. Goldner TE, Lawson HW, Xia Z, Atrash HK. Surveillance for ectopic pregnancy--United States, 1970-1989. *MMWR. CDC surveillance summaries : Morbidity and mortality weekly report. CDC surveillance summaries*, 42 (6), 73–85.
30. Fylstra DL. Ectopic pregnancy not within the (distal) fallopian tube: etiology, diagnosis, and treatment. *American journal of obstetrics and gynecology*, 206 (4), 289–299. Doi: 10.1016/j.ajog.2011.10.857